

3.	<b>ПРЕПОРУКА</b>	Прописати да поступак намирења потраживања из заложног права на покретним стварима и правима уписаним у Регистар заложног права на покретним стварима и правима почиње у року од три дана од дана кад заложни поверилац пошаље дужнику, као и залогодавцу, ако дужник и залогодавац нису исто лице, препорученим писмом, на адресу уписану у Регистар залогe, обавештење о намери да своје доспело потраживање намири из вредности предмета заложног права.
	регулаторно тело (надлежно за спровођење)	Министарство економије и регионалног развоја, у сарадњи са Министарством финансија
	пропис који треба изменити и/или допунити	Закон о заложном праву на покретним стварима и правима уписаним у регистар („Службени гласник РС“, бр. 57/03, 61/05 и 64/06 – исправка)
	начин спровођења	Подношење Влади Нацрта закона о измени и допуни Закона о заложном праву на покретним стварима и правима уписаним у регистар („Службени гласник РС“, бр. 57/03, 61/05 и 64/06 – исправка), којим ће се прописати да поступак намирења потраживања из заложног права на покретним стварима и правима уписаним у у Регистар заложног права на покретним стварима и правима почиње у року од три дана од дана кад заложни поверилац пошаље дужнику, као и залогодавцу, ако дужник и залогодавац нису исто лице, препорученим писмом, на адресу уписану у Регистар залогe, обавештење о намери да своје доспело потраживање намири из вредности предмета заложног права.
	рок за спровођење	15. јануар 2010. године
	нацрт прописа чије усвајање треба да предложи регулаторно тело	<p align="center"><b>НАЦРТ ЗАКОНА О ИЗМЕНИ И ДОПУНИ ЗАКОНА О ЗАЛОЖНОМ ПРАВУ НА ПОКРЕТНИМ СТВАРИМА И ПРАВИМА УПИСАНИМ У РЕГИСТАР</b></p> <p align="center"><b>Члан 1.</b></p> <p>У Закону о заложном праву на покретним стварима и правима уписаним у регистар („Службени гласник РС“, бр. 57/03, 61/05 и 64/06 – исправка) у члану 36. после става 2. додају се нови ст. 3. који гласи:</p> <p>„Достава обавештења из става 1. овог члана се сматра извршеном истеком трећег дана од дана предаје обавештења пошти.“</p> <p align="center"><b>Члан 2.</b></p> <p>Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.</p>
	подносилац иницијативе	„ERSTE bank“ а.д. Нови Сад.

## О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

### КРАТАК ОПИС ПРОБЛЕМА

Важеће законско решење ствара проблем приликом реализације заложног права уписаног у Регистар заложног права на покретним стварима и правима, који води Агенција за привредне регистре, јер почетак намирења доспелог потраживања везује за фактичку доставу обавештења дужнику и залогодавцу, који у пракси избегавају да то обавештење приме.

Таква пракса заложним повериоцима, који су по правилу привредни субјекти (банке) или Пореска управа, ствара правну несигурност и причињава материјалну штету, која укључује и непотребне трошкове поступка намирења.

### ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ – УШТЕДЕ

Ако се препорука усвоји, постићи ће се:

1. виши степен правне сигурности;
2. бољи рад и пословних активности носилаца јавних овлашћења, а тиме и корисника (странака);
3. отклањање, односно умањење опасности од осујећења или знатног отежања остварења потраживања, односно настанка материјалне штете, то јест непотребних трошкова.

### ДЕТАЉНО ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Законом о Агенцији за привредне регистре („Службени гласник РС“, број 55/04) прописано је у члану 4. став 1. тачка 2) да Агенција за привредне регистре води законом утврђене регистре као јединствене централизоване базе података, и то, између осталог Регистар заложног права на покретним стварима и правима.

Закон о заложном праву на покретним стварима и правима уписаним у регистар („Службени гласник РС“, бр. 57/03, 61/05 и 64/06 – исправка) прописао је у члану 1. да се овим законом уређује залога, без предаје у државину, покретних ствари и права ради обезбеђења потраживања повериоца, уговор о залози, права и обавезе уговорних страна, упис заложног права у регистар, намирење заложног повериоца и престанак заложног права (став 1.); да се покретне ствари и права залажу уписом заложног права у регистар који се установљава у складу са овим законом (став 2.) и да на правне односе који нису уређени овим законом примењују прописи којима се уређују облигациони и својинскоправни односи и други прописи.

Чланом 36. овог закона уређен је почетак намирења. Овим чланом прописано је да је заложни поверилац дужан да обавести препорученим писмом дужника и залогодавца, кад то није исто лице и треће лице код кога се ствар налази, о намери да своје доспело потраживање намири из вредности предмета заложног права (став 1.) и да поступак намирења почиње кад заложни поверилац достави обавештење препорученим писмом дужнику и залогодавцу, кад то није исто лице, на адресу уписану у Регистар залогe (став 2.). Дакле, обавештење из става 1. овог члана заложни поверилац доставља дужнику, лицу које је заложило своју ствар за туђи дуг и трећем лицу код кога се ствар налази (на пример закупцу, код кога се ствар налази на основу уговора о закупу закљученог са залогодавцем). Почетак намирења прописан ставом 2. овог члана производи различите правне последице. На пример, залогодавац је дужан да сарађује са заложним повериоцем, а заложни поверилац има право да предмет заложног права

узме у државину (чл. 38. и 40). Чланом 37. овог закона прописано је да је заложни поверилац дужан да затражи да се у Регистар залогe упише да је започео поступак намирења.

Поред наведеног, Кривични законик („Службени гласник РС”, бр. 85/05, 88/05-исправка, 107/05-исправка и 72/09) у члану 220, који уређује кривично дело „оштећење туђих права“, прописује да:

- ко у намери да осујети остварење права на ствари отуђи, уништи, оштети или одузме своју ствар на којој други има заложно право или право уживања и тиме га оштети, казниће се новчаном казном или затвором до једне године (став 1.);
- ће се казном из става 1. овог члана казнити и ко у намери да осујети измирење повериоца у току принудног извршења отуђи, уништи, оштети или сакрије делове своје имовине и тиме оштети повериоца (став 2.) и
- за дела из ст. 1. и 2 овог члана, ако су оштећени грађани, гоњење се предузима по приватној тужби (став 3.).

Основне, односно главне функције заложног права огледају се у обезбеђењу и реализацији повериочевог потраживања, пошто се уговором о залози - заложни дужник или треће лице (залогодавац, власник заложене ствари, односно права) обавезује да заложном повериоцу преда одређену покретну ствар на којој има право својине, односно исправу у којој је садржано одређено право чији је титулар (ручна државинска залога) или да се ово заложно право на покретној ствари или праву упише у Регистар залогe (бездржавинска залога), да би се пре свих осталих поверилаца могао наплатити из вредности заложене ствари, ако му потраживање не буде исплаћено у моменту доспелости.

У примени Закона о заложном праву на покретним стварима и правима уписаним у регистар често долази до осујећења или знатног отежања основне – главне функције заложног права, односно опасности од настанка истог Наиме, у пракси се понавља ситуација да заложни дужник, односно треће лице код кога се ствар налази, избегава да прими обавештење заложног повериоца о намери да своје доспело потраживање намири из вредности предмета заложног права. Овакво понашање противно је начелима: савесности и поштења из члана 12, забране злоупотребе права из члана 13, забране проузроковања штете из члана 16, дужности испуњења обавеза из члана 17. и понашања у извршавању обавеза и остваривању права из члана 18. Закона о облигационим односима. Између осталог, чланом 17. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да су стране у облигационом односу дужне да изврше своју обавезу и да су одговорне за њено испуњење. Чланом 262. став 1. истог закона прописано је да је поверилац овлашћен да од дужника захтева испуњење обавезе, а да је дужник дужан да је испуни савесно, у свему како она гласи. Такође, у одређеним случајевима постоји основана сумња да се ради о извршењу кривичног дела „оштећење туђих права“ из члана 220. Кривичног законика. Услед оваквог несавесног и непоштеног понашања заложног дужника, заложни поверилац бива онемогућен да у Регистру залогe исходује упис почетка поступка намирења, сходно члану 37. Закона о заложном праву на покретним стварима и правима уписаним у регистар.

На дан 2. септембар 2009. године у Регистру привредних субјеката који води Агенција за привредне регистре регистровано је укупно 421.010 привредних субјеката (привредних друштава, предузетника и других привредних субјеката), као послодаваца - правних субјеката на које се односе предметне одредбе. На дан 15. септембар 2009. године у Регистру заложног права активно је 50.840 заложних права на покретним стварима и правима. Даље, према подацима Агенције за привредне регистре, од 1. јануара 2009. године до 15. септембра 2009. године поднето је 210 захтева за упис забележбе о отпочињању поступка намирења на заложеним покретним стварима и правима, од чега је у 178 предмета донето решење којим је одобрен упис забележбе о започетом поступку намирења, 20 захтева је одбачено, а на други начин решена су 3 предмета.

Ради решавања наведених проблема, неопходно је изменити члан 36. став 2. Закона о заложном праву на покретним

стварима и правима уписаним у регистар („Службени гласник РС“, бр. 57/03, 61/05 и 64/06 – исправка), тако што ће се, уместо досадашњег решења, утврдити да поступак намирења почиње у року од три дана од дана кад заложни поверилац пошаље обавештење препорученим писмом дужнику и залогодавцу, кад то није исто лице, на адресу уписану у Регистар залогe. На тај начин ће се умањити опасност од осујећења или знатног отежања остварења потраживања и настанка материјалне штете, укључујући и непотребне трошкове реализације залогe. У примени ове одредбе, службено лице које спроводи поступак уписа забележбе у Регистар, тражиће да заложни поверилац приложи доказе о томе да је предметно обавештење предао пошти ради препорученог достављања означеним лицима, на адресу уписану у Регистар залогe,

Имајући у виду да је Регистар залогe електронска и јавна база података, објава на сајту Агенције за привредне регистре гарантује остварење права заложног дужника да буде упознат са почетком поступка намирења доспелог потраживања заложног повериоца на својој ствари.

### ПРЕГЛЕД ОДРЕДБИ ЗАКОНА О ЗАЛОЖНОМ ПРАВУ НА ПОКРЕТНИМ СТВАРИМА И ПРАВИМА УПИСАНИМ У РЕГИСТАР КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ И ДОПУЊУЈУ

#### **Члан 36.**

Заложни поверилац је дужан да обавести препорученим писмом дужника и залогодавца, кад то није исто лице и треће лице код кога се ствар налази, о намери да своје доспело потраживање намири из вредности предмета заложног права.

Поступак намирења почиње кад заложни поверилац достави обавештење препорученим писмом дужнику и залогодавцу, кад то није исто лице, на адресу уписану у Регистар залогe.

**ДОСТАВА ОБАВЕШТЕЊА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА СЕ СМАТРА ИЗВРШЕНОМ ИСТЕКОМ ТРЕЋЕГ ДАНА ОД ДАНА ПРЕДАЈЕ ОБАВЕШТЕЊА ПОШТИ.**